

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์เชิงภูมิศาสตร์ของสถานบันเทิงในเขตเมืองเชียงใหม่
ผู้เขียน	นายสุภชัย แสนใจ
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ภูมิศาสตร์)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ ญาณสาร

บทคัดย่อ

การศึกษา “การวิเคราะห์เชิงภูมิศาสตร์ของสถานบันเทิงในเขตเมืองเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) ศึกษาพัฒนาการของสถานบันเทิงด้านทำเลที่ตั้ง ปัจจัยที่มีอิทธิพลองค์ประกอบ โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสถานบันเทิงกับกิจกรรมการใช้ที่ดินรอบข้าง และ 3) ประยุกต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์วิเคราะห์หาทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมต่อการจัดตั้งธุรกิจสถานบันเทิง วิธีการศึกษาเป็นการใช้วิธีเชิงประจักษ์ในการเรียบเรียงพัฒนาการของสถานบันเทิงในเขตเมืองเชียงใหม่ ในด้านการแบ่งประเภท ทำเลที่ตั้ง ปัจจัยที่มีอิทธิพล องค์ประกอบ โครงสร้าง และบทบาทหน้าที่ ส่วนในเรื่องความสัมพันธ์ของสถานบันเทิงกับกิจกรรมการใช้ที่ดินรอบข้าง และวิเคราะห์หาทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมต่อการจัดตั้งธุรกิจสถานบันเทิง ใช้การสำรวจภาคสนาม สัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถาม ด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การซ้อนทับข้อมูลเชิงพื้นที่ และการวิเคราะห์แผนที่คะแนน

ผลการศึกษา สถานบันเทิงในเขตเมืองเชียงใหม่ 6 กลุ่ม พบว่า 1) โรงภาพยนตร์และโรงละครแต่เดิมจะมีทำเลที่ตั้งอยู่บริเวณใจกลางเมืองและถนนศรีศรี เป็นโรงภาพยนตร์สมัยเก่า มีรูปแบบเป็นของตัวเอง ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดโรงภาพยนตร์และโรงละครสมัยใหม่ที่อยู่รวมตัวกันในศูนย์การค้า ทำให้โรงภาพยนตร์สมัยเก่าปิดตัวลง เหลือแต่สมัยใหม่สองแห่งในศูนย์การค้า มีขอบเขตการให้บริการทั่วเมืองเชียงใหม่และอำเภอข้างเคียง ปัจจัยที่มีอิทธิพล คือ การคมนาคมที่สะดวก และการเคลื่อนย้ายออกจากศูนย์กลางของเขตธุรกิจการค้า มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม 2) ดิสโก้เธค ในอดีตกระจุกตัวอยู่บริเวณใจกลางเมืองเปิดกิจการในโรงแรม ต่อมาไม่ได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นในรอบนอกตามการขยายตัวของเมือง

ขอบเขตการบริการกว้างตามขนาดลำดับศักดิ์ สัมพันธ์กับกิจกรรมการใช้ที่ดินแบบพาณิชยกรรม
 ปัจจัยที่มีอิทธิพลคือ เดินทางสะดวกมีพื้นที่จอดรถ และอยู่ในโรงแรม 3) อาบ อบ นวด มีทำเล
 ที่ตั้งไม่เปลี่ยนแปลงตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เพียงแต่จำนวนลดลงเท่านั้น ซึ่งจะเปิดกิจการในโรงแรม
 หรือคอมเพล็กซ์เท่านั้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลคือ ต้องเป็นที่คนไม่พลุกพล่าน สัมพันธ์กับกิจกรรมการ
 ใช้ที่ดินเขตพาณิชยกรรมบริเวณถนนรัชมิ์ของขอบเขตบริการกว้างทั่วเมืองเชียงใหม่ 4) คาราโอเกะ
 และคาเฟ่ แต่เดิมนั้นมีจำนวนน้อยมาก โดยคาราโอเกะนั้นมีจำนวนเพิ่มมากในช่วงหลัง ทำเลที่ตั้ง
 อยู่ในแหล่งธุรกิจ เพราะได้รับอิทธิพลจากต่างชาติมีห้องส่วนตัวบริการ ปัจจัยที่มีอิทธิพลคือ อยู่
 ตามถนนเส้นหลักที่คนพลุกพล่าน และอยู่ใกล้กันเพื่อดึงดูดลูกค้า สัมพันธ์กับการใช้ที่ดินเขต
 พาณิชยกรรม และมีขอบเขตบริการตามขนาดลำดับศักดิ์ 5) ผับแอนด์เรสทอว์รอง ธุรกิจนี้ในอดีต
 พบได้น้อยมาก เมื่อเทียบกับปัจจุบันที่มีอยู่ทั่วเมืองเชียงใหม่ มีรูปแบบแตกต่างกันออกไป เพื่อ
 ดึงดูดลูกค้า ปัจจัยที่มีอิทธิพลคือ การเข้าถึงสะดวกอยู่ใกล้กับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ขอบเขตบริการ
 ตามขนาดลำดับศักดิ์ สัมพันธ์กับกิจกรรมการใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม และที่อยู่อาศัย และ 6)
 บาร์เบียร์ ะโกโก้ และคาบารด์ ธุรกิจนี้จะเป็นธุรกิจที่กระจุกตัวรวมกันอยู่กลางเมือง เป็นธุรกิจ
 ที่รองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งมีจำนวนมากในปัจจุบัน ปัจจัยที่มีอิทธิพลคือ ต้องอยู่ใกล้กับ
 แหล่งที่พักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ และอยู่รวมกลุ่มกันเพื่อดึงดูดลูกค้า ร้านขนาดเล็ก มี
 ขอบเขตให้บริการเฉพาะพื้นที่ใกล้เคียง และสัมพันธ์กับการใช้ที่ดินเขตพาณิชยกรรมกลางเมือง

ธุรกิจสถานบันเทิงในเมืองเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมอื่น 4 รูปแบบ คือ การ
 เชื่อมโยงแบบแข่งขันกันระหว่างธุรกิจสถานบันเทิงประเภทเดียวกัน การเชื่อมโยงแบบส่งเสริมกัน
 กับธุรกิจประเภทอื่น การเชื่อมโยงแบบใช้สถานที่ร่วมกัน และการเชื่อมโยงเชิงประกอบกันกับ
 ธุรกิจประเภทอื่น

การวิเคราะห์ความเหมาะสมของทำเลที่ตั้งสถานบันเทิงพบว่า ได้พื้นที่เหมาะสมต่อการ
 จัดตั้งธุรกิจสถานบันเทิงคือ บริเวณตำบลช้างเผือก ตำบลสุเทพ ตำบลหายยา ตำบลศรีภูมิ ตำบล
 ช้างกลาง และตำบลวัดเกต

Thesis Title	A Geographical Analysis of Entertainment Establishments in Chiang Mai City
Author	Mr. Supachai Sanjaiei
Degree	Master of Science (Geography)
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Sanay Yarnasarn

ABSTRACT

The three objectives of “A Geographical Analysis of Entertainment Establishments in Chiang Mai Municipal City” are 1) to study the development of entertainment venues in terms of location, factors influencing elements, structure, functions, and the direction of changes; 2) to analyze the relationship of entertainment venues and surrounding land use; and 3) to apply geographic information systems to analyze suitable locations for entertainment businesses. Historical study is the method used to explain the development of entertainment venues in the study area. This is to describe the classification, locations, factors influencing the structure, and functions of the entertainment venues. Field surveys, interviews, questionnaires, descriptive statistical analysis, spatial analysis, and points score analysis are used to analyze suitable locations and the relationship of entertainment venues and surrounding land use.

Results of the study show that the development of entertainment venues in the city area is divided into six groups; 1) cinemas and theaters, 2) dancing pubs, 3) massage parlors, 4) karaoke and supper clubs, 5) pubs and restaurants, and 6) a-go-go dancing places, cabarets, and beer bars. Entertainment venues in the first group were originally located in the city center and radial road. They are old style cinemas. After modern cinemas and theaters built in shopping centers, the old style cinemas and theaters were closed. Now, only two cinemas in shopping centers open for a business. Influencing factors are convenient transportation and moving from the center of business center. This group is related to commercial land use.

In the past, entertainment venues in the second group usually were open in hotels and confined to the city center. They then increased and expanded to outskirts along with city growth.

The service areas depend on the size of businesses. This group is related to commercial land use. Influencing factors are convenient transportation, parking lots, and location in hotels. For entertainment venues in the third group, locations do not change much from past to present. But the number is decreased. The venues in this group are only open in hotels or entertainment complexes. Influencing factor is the uncrowded location. This group is related to commercial land use in along radial roads. The service areas cover Chiang Mai city. For the fourth group, there was a few numbers of karaoke and supper clubs. After that, karaoke was increased. They are located in business area because it is influenced by foreigner culture. Influencing factors are locations in busy areas, and opening close together to attract customers. This group is related to commercial land use. The service areas depend on size of the businesses. For the fifth group, this type of business was found only a few comparing to a numbers of them in the present. It has a different format to attract customers. The influencing factors are locations close to target groups and it is easy to access. This group is related to commercial and residential land uses. The service areas depend on size of the businesses. The businesses in the sixth groups are located in the city center. They are open to give services to foreign tourists. The influencing factors are locations close to accommodation of tourists and opening close together to attract customers. Small businesses have small service areas. This group is related to commercial land use in the city center.

Entertainment establishments in Chiang Mai city have all four types of linkages with other entertainment businesses; they are competitive linkage, complementary linkage, commensal linkage and ancillary linkage.

It is found that the suitable locations for entertainment businesses are in Chang Phuak, Hai Ya, Suthep, Sripum, Chang Clan, and Wat Ket sub-districts.